

**การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยา
ของนิสิตจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
โดยโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม**

**Development of the Desirable Psychological
Characteristics of the Students Major in Psychology
at Kasetsart University by Group Counseling Program**

ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน*

Theerapat Wongkumsin

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) สร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล 3) เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นิสิตปริญญาตรี ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาตั้งแต่

* ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Department of Psychology, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University

Corresponding author, e-mail : fsocptw@ku.ac.th

เปอร์เซ็นต์ไทม์ที่ 25 ลงมา จำนวน 18 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 9 คน โดยกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยา และโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเริ่มต้นกลุ่ม ขั้นการให้คำปรึกษากลุ่ม และขั้นยุติการให้คำปรึกษากลุ่ม โดยมีการบูรณาการทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่หลากหลาย

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาโดยรวมและรายด้านของนิสิตกลุ่มทดลองหลังการทดลอง และหลังการติดตามผล สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาโดยรวมและรายด้านของนิสิตกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีผลให้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

คำสำคัญ : การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยา, นิสิตจิตวิทยา, โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

Abstract

The purposes of this study were 1) to construct group counseling program to develop the desirable psychological characteristics of students of Psychology Department at Kasetsart University, 2) to compare

desirable psychological characteristics of the experimental group before counseling, after counseling and at the follow up period, and 3) to compare desirable psychological characteristics between the experimental group and the control group before counseling, after counseling and at the follow up period.

The subjects consisted of 18 students of Psychology Department at Kasetsart University with total desirable psychological characteristics scores at the 25th percentile rank and lower; and they were divided into two groups : experimental group and control group. Each group composed of 9 students. The research instruments were a questionnaire of desirable psychological characteristics and a group counseling program. The data were analyzed by Two way repeated measure ANOVA and One way repeated measure ANOVA.

The results of the study were as follows:

1. The desirable psychological characteristics group counseling program consisted of three stages: the initial stage, the working stage and the final stage. Integration of group counseling theories and techniques from different schools were applied to develop desirable psychological characteristics of students major in psychology at Kasetsart University.

2. The total score and each dimension score of the desirable psychological characteristics of the experimental group, posttest and follow up period were significantly higher than pretest at the .01 level.

3. The total score and each dimension score of the desirable psychological characteristics of the experimental group, posttest and follow up period were significantly higher than the control group at the

.01 level. The results of this study indicated that the group counseling program was a key factor in increasing the desirable psychological characteristics of students major in psychology at Kasetsart University.

Keyword : Development of The Desirable Psychological Characteristics, Students Major in Psychology, Group Counseling Program

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) กล่าวถึงสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว การแข่งขันด้านเศรษฐกิจเข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกจะมีการเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดเป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยี มีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วและกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก แต่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์หลายด้าน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา และการแข่งขันในสังคมโลก อาทิ คุณภาพคนไทยยังต่ำ แรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูง ที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนา โครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยส่งผลให้ขาดแคลนแรงงาน และการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาคนในภาพรวมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ในทุกช่วงวัย ที่สามารถบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสภาพแวดล้อมการดำเนินชีวิตได้อย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทุนมนุษย์จากการยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ และยกระดับคุณภาพบริการสาธารณสุขให้ทั่วถึง ในทุกพื้นที่ พร้อมทั้งต้องส่งเสริมบทบาทสถาบันทางสังคมในการกล่อมเกลาสรางคนดี มีวินัย มีค่านิยมที่ดี และมีความรับผิดชอบต่อสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559: 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และความรู้ คุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งสถาบันการศึกษามีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีการปรับปรุงระบบบริหารจัดการให้เอื้อต่อการพัฒนานิสิตและสร้างสรรค์องค์ความรู้ในด้านการพัฒนาหรือเอื้อต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 2)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่คงอยู่มายาวนานเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่สังคม โดยมีปรัชญาและปณิธานที่มุ่งมั่นสั่งสม เสาะแสวงหา และพัฒนาความรู้ ให้บัณฑิตเกิดความเจริญงอกงามทางภูมิปัญญา เพียบพร้อมด้วยวิชาการ จริยธรรม และคุณธรรม ตลอดจนเป็นผู้ขึ้นนำทิศทาง สืบทอดเจตนารมณ์ที่ดีของสังคมเพื่อความคงอยู่ ความเจริญ และความเป็นอารยะของชาติ ปรัชญาดังกล่าวนั้นนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาบัณฑิต ซึ่งหากนิสิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาจะมีส่วนช่วยให้บัณฑิตสามารถปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมต่างๆ มีจิตใจที่ดีงาม “เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข” เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคตซึ่งสอดคล้องกับนโยบายในการพัฒนาผู้เรียนของกระทรวงศึกษาธิการ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ภาควิชาจิตวิทยา ได้เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงได้ศึกษาวิจัย และสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยา และนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนานิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตาม

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ภาควิชาจิตวิทยา ภาคต้น ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 753 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวนทั้งสิ้น 34 คน แล้วสัมภาษณ์เพื่อสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลองจำนวน 18 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 9 คน โดยกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยา ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และกระบวนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ยังได้พัฒนาแนวคิดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (กองกิจการนิสิต, 2558) มีดังนี้

1. มีความรู้ หลักคิด ทักษะทางวิชาการและทักษะทางวิชาชีพในศาสตร์ที่ตนศึกษา สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้กับสรรพวิทยาการอื่น ตลอดจนสามารถนำหลักคิดและประสบการณ์ทางวิชาการมาปรับและประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาสร้างสรรค์ให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงภายใต้บริบทของสังคมไทย
2. มีความรู้เท่าทันต่อกระแสการเคลื่อนไหวและกระแสการเปลี่ยนแปลงในระดับประเทศและระดับโลก
3. มีทักษะทางภาษาต่างประเทศที่เพียงพอต่อการใช้งานและการเรียนรู้ทางวิชาการในระดับสูง
4. มีประสบการณ์ทางวิชาชีพที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน และมีแนวคิดในการสร้างงานด้วยตนเอง
5. มีศักยภาพในการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้ ตลอดจนมีความคิดในการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง
6. มีค่านิยมที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิต ได้แก่ การยึดมั่นในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การยึดมั่นในวิถีทางประชาธิปไตย การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การรู้จักพึ่งพาตนเอง

7. มีบุคลิกภาพและการแสดงออกในแนวทางที่เหมาะสม ได้แก่ การแสดงออกด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านภาวะอารมณ์ ด้านการมีสัมมาคารวะ ด้านการสื่อข้อความและด้านกาลเทศะ

8. มีจิตสำนึกด้านคุณธรรมที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตและแสดงออกในการประพฤติปฏิบัติ ได้แก่ การมีวินัยในตนเอง การยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ ความซื่อสัตย์สุจริต การหลีกเลี่ยงอบายมุขและสิ่งเสพติดและการมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมและสังคม

9. มีความสามารถในการรักษาสุขภาพและสุขภาพจิตของตนเอง

เฉลิมขวัญ สิงห์วี และคณะ (2558: 224-235) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่ามีคุณลักษณะดังนี้

- 1) มีความรับผิดชอบ (Responsibility)
- 2) มีระเบียบวินัย (Self-Discipline)
- 3) มีมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation)
- 4) มีการปรับตัว (Adaptability)
- 5) เห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem)
- 6) มีเหตุผล (Reasonability)
- 7) มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (Altruism)
- 8) การกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (Assertiveness)
- 9) การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (Self Development)
- 10) มีภาวะผู้นำ (Leadership)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาสามารถนำทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมาประยุกต์ใช้ได้หลายทฤษฎี ดังนี้

1. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Person-Centered Group Counseling Theory)

แนวคิดที่สำคัญของทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง แนวคิดที่สำคัญของทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง คอเรีย (Corey, 2008: 248-253) ได้ให้แนวคิดที่สำคัญไว้ดังนี้

1) ความเชื่อใจในกระบวนการกลุ่ม (Trust in the Group Process) โดยพื้นฐานของทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลางอยู่บนพื้นฐานของความรู้สึกไว้วางใจในความสามารถของกลุ่มที่จะพัฒนาศักยภาพของสมาชิกได้ ดังนั้น สิ่งสำคัญของแนวคิดนี้ คือ การที่สมาชิกกลุ่มจะต้องพัฒนาบรรยากาศของการยอมรับและการไว้วางใจซึ่งกันและกัน

2) เงื่อนไขของกระบวนการให้คำปรึกษาเป็นไปเพื่อความเจริญงอกงาม (The Therapeutic Conditions for Growth) เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยทำให้กลุ่มเกิดความเจริญงอกงาม ดังที่โรเจอร์ส (Rogers) กล่าวว่า บุคคลมีทรัพยากรที่มีคุณค่าภายในตนเอง สำหรับการเข้าใจและการเปลี่ยนอัตมโนทัศน์ของตนเอง พื้นฐานทางด้านเจตคติที่ดี และการนำพาในพฤติกรรมของตนเองได้ นอกจากนั้น ปัจจัยสำคัญสำหรับผู้นำกลุ่มในการนำพาให้บุคคลเกิดความเจริญงอกงามในตนเอง โรเจอร์ได้ใช้คำว่า เงื่อนไขหลัก (Core Conditions)

3) ความจริงใจ (Genuineness) พื้นฐานสำคัญอันดับแรกของเงื่อนไขหลัก คือ ความจริงใจ ความไม่เสแสร้ง หรือความสอดคล้องกลมกลืนของผู้นำกลุ่ม องค์ประกอบสำคัญของผู้ให้คำปรึกษาที่มีความจริงใจจะต้องประกอบด้วย การตระหนักรู้ในตนเอง การยอมรับตนเองและการไว้วางใจ

4) การยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข (Unconditional Positive Regard and Acceptance) เป็นการแสดงเจตคติในทางบวกต่อสมาชิกกลุ่มและรวมถึงการไม่วิพากษ์วิจารณ์สมาชิกกลุ่ม ทั้งนี้ ยังเกี่ยวข้องกับการสื่อสารแบบใส่ใจ ไม่พุดจาทำร้ายจิตใจของสมาชิกกลุ่มโดยการประเมิน การวิพากษ์วิจารณ์ การตัดสินเกี่ยวกับความคิดความรู้สึก และพฤติกรรมต่างๆ ของสมาชิกกลุ่ม

5) ความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) เป็นเงื่อนไขหลักสุดท้ายที่สำคัญ โดย การแสดงความเห็นอกเห็นใจสมาชิกกลุ่ม สิ่งสำคัญในการแสดงความเห็นอกเห็นใจ คือ การแสดงความรู้สึกอย่างถูกต้องแม่นยำ (Accurate Empathy) ทั้งนี้เป็นการที่ ผู้นำกลุ่มมีความรู้ลึกเข้าใจอย่างลึกซึ้งกับความหมายและความรู้สึกเกี่ยวกับ ประสบการณ์ต่างๆ ของสมาชิกกลุ่ม

2. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม (Behavioral Group Counseling Theory)

Corey (2008: 340-341) ได้กล่าวถึงแนวคิดที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม ดังนี้

1) การประเมินพฤติกรรม (Behavioral Assessment) การประเมิน พฤติกรรมประกอบด้วยชุดของขั้นตอนต่างๆ ที่ใช้รวบรวมข้อมูลที่จะเป็นแนวทาง ในการพัฒนาของการกำหนดการวางแผนของโปรแกรมสำหรับการช่วยเหลือ ผู้รับคำปรึกษา

2) การระบุเป้าหมายของการให้คำปรึกษาที่ถูกต้อง (Precise Therapeutic Goals) ในการให้คำปรึกษาในช่วงเริ่มต้นจะต้องมีถึงเป้าหมายส่วนบุคคลที่บุคคล ต้องการได้รับในการให้คำปรึกษา การระบุเป้าหมายเป็นแนวทางสำคัญของการให้ คำปรึกษา เป็นการสร้างนิยามปัญหาในเชิงรูปธรรมที่บุคคลต้องการจะเปลี่ยนแปลง และความต้องการที่จะได้เรียนรู้ทักษะใหม่ๆ ที่จำเป็นในการนำไปใช้ในชีวิต

3) การวางแผนการปฏิบัติ (Treatment Plan) หลังจากที่ได้สมาชิกได้ระบุถึง เป้าหมายแล้ว การวางแผนการปฏิบัติเป็นขั้นตอนต่อไปที่ต้องดำเนินการ เป็นที่ แน่แน่นอนว่าผู้รับคำปรึกษาทุกคนคาดหวังที่จะทำบางสิ่งบางอย่างในการให้คำปรึกษา ไม่ใช่เพียงแค่จะมาพูดถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองเพียงเท่านั้น การร่วมกันระดมสมอง (Brain Storming) จึงเป็นกลยุทธ์สำคัญในการช่วยในการวางแผนการปฏิบัติ และ สิ่งที่ผู้รับคำปรึกษาจะต้องปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ทั้งนี้ การวิเคราะห์เทคนิคที่จำเป็น จะช่วยในการเสริมสร้างแผนการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ

4) การประเมินวัตถุประสงค์ (Objective Evaluation) การให้คำปรึกษา แบบพฤติกรรมนิยมจะเน้นและให้ความสำคัญกับการประเมินประสิทธิภาพของ

เทคนิคต่างๆ ที่นำมาใช้ในการให้คำปรึกษา การตัดสินใจที่จะใช้เทคนิคนั้นเป็นพื้นฐานสำคัญในการแสดงถึงประสิทธิภาพในการให้คำปรึกษา การให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมมีเทคนิคต่างๆ มากมายให้เลือกใช้ในการประยุกต์ใช้ให้คำปรึกษา หรือแม้กระทั่งผู้นำกลุ่มอาจจะนำเทคนิคจากทฤษฎีอื่นๆ มาประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมเพื่อช่วยในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม ของผู้รับคำปรึกษาได้

3. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มเชิงเหตุผล-อารมณ์และพฤติกรรม (Rational Emotive Behavior Group Counseling Theory)

ทฤษฎีการให้คำปรึกษาเชิงเหตุผล-อารมณ์และพฤติกรรม มีแนวคิดสำคัญคือ บุคคลในสังคมเป็นจำนวนมากมีวิธีการคิดที่ไร้เหตุผล ซึ่งความคิดความเชื่อที่ไร้เหตุผลเหล่านี้ จะนำไปสู่การมีอารมณ์ ความรู้สึกและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ดังนั้น การให้คำปรึกษากลุ่มแก่บุคคลเหล่านี้จึงต้องช่วยให้เขาเรียนรู้และปรับเปลี่ยนจากการเป็นผู้ที่มีความคิดความเชื่อที่ไร้เหตุผลมาเป็นผู้ที่มีความคิดที่มีเหตุผลมากขึ้น

เป้าหมายการให้คำปรึกษากลุ่มเชิงเหตุผล-อารมณ์และพฤติกรรม เป้าหมายในการให้คำปรึกษาเชิงเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรมที่สำคัญ แบ่งเป็น 2 ประการหลักๆ ดังนี้

- 1) เป้าหมายทั่วไป คือ การช่วยเหลือนักเรียนในการลดปัญหาทางอารมณ์ ลดการทำลายตนเอง ประสบความสำเร็จในตนเองและมีความสุขมากขึ้น
- 2) เป้าหมายย่อยที่สำคัญ คือ การช่วยบุคคลในการคิดอย่างมีเหตุผล ที่ชัดเจนมีความรู้สึกที่เหมาะสมและมีพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพในความสำเร็จตามเป้าหมายของการมีชีวิตที่เป็นสุขมากขึ้น การให้คำปรึกษาเชิงเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรม จะช่วยให้สมาชิกในกลุ่มสามารถยอมรับตนเองและผู้อื่นได้อย่างไม่มีเงื่อนไข โดยมีเป้าหมายที่จะสอนให้สมาชิกได้ปรับเปลี่ยนอารมณ์ที่ผิดปกติของเขา และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทำให้มีสุขภาพที่ดี และเพิ่มความสามารถในการจัดการกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในชีวิต นอกจากนี้ ยังช่วยพัฒนาคุณลักษณะทางจิตใจ อารมณ์ สุขภาพที่ดีของแต่ละบุคคล โดยการเข้าใจตนเอง การเข้าใจสังคม การมอง

ตนเอง มีความอดทน การยอมรับในภาวะที่คลุมเครือและไม่แน่นอนได้ มีความยืดหยุ่น มีความคิดเชิงวิทยาศาสตร์ การให้คำมั่นสัญญาการรับความเสี่ยง การยอมรับตนเอง (Corey, 2004: 400)

4. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง (Reality Group Counseling Theory)

แนวคิดสำคัญของการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง 4 ประการ (Corey, 2004: 422-426) ดังนี้

1) ความต้องการของมนุษย์และพฤติกรรมที่มีเป้าหมาย (Human needs and purposeful behavior) พฤติกรรมของบุคคลมีเป้าหมายเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน ทั้งหมด 5 ประการ คือ ความต้องการการมีชีวิตรอด (Survival) เพื่อการดำเนินชีวิตและสุขภาพที่ดี ความต้องการความรัก และการเป็นเจ้าของ (Love and Belonging) เพื่อมีส่วนร่วมกับผู้อื่น และต้องการที่จะรัก ได้รับความรัก ความต้องการอำนาจ (Power) เพื่อความสำเร็จหรือความรู้สึกว่าสามารถดูแลชีวิตตนเองได้ ความต้องการอิสระ (Freedom) เพื่อที่จะเลือกทางเลือก และความต้องการความสนุกสนาน (Fun) เพื่อความเพลิดเพลินในชีวิต เสี่ยงหัวเราะ และอารมณ์ขัน ในทัศนะของทฤษฎีทางเลือกโดยพื้นฐานแล้ว บุคคลจะแสดงพฤติกรรมด้วยเป้าหมายที่จะควบคุมสิ่งแวดล้อม เพื่อที่จะสามารถตอบสนองต่อความต้องการขั้นพื้นฐานทั้ง 5 ประการได้

2) การมุ่งเน้นภวนิยมและปรากฏการณ์ (Existential/phenomenological orientation) ทฤษฎีทางเลือกเชื่อว่า บุคคลรับรู้ต่อสิ่งแวดล้อมตามบริบทของความต้องการของตนเอง ไม่ใช่ตามสภาพความเป็นจริง นอกจากนั้นบุคคลเลือกเป้าหมายของตนเอง และรับผิดชอบต่อสิ่งที่บุคคลสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อตนเอง ดังนั้น บุคคลจึงไม่ใช่เหยื่อที่ไร้ประโยชน์ และสามารถสร้างสรรค์ชีวิตที่ดีกว่าเดิมได้ ดังนั้น ผู้นำกลุ่มสามารถสอนให้สมาชิกกลุ่มให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างโลกที่สมาชิกกลุ่มรับรู้และโลกที่ผู้อื่นรับรู้ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มยอมรับว่าตนเองคือผู้เลือกแสดงพฤติกรรม รวมทั้งรู้สึกเป็นทุกข์และคิดว่าตนเองคือเหยื่อ

3) พฤติกรรมที่เป็นองค์รวม (Total behavior) ทฤษฎีทางเลือกตั้งข้อสันนิษฐานว่า บุคคลมักจะสามารถควบคุมในสิ่งที่ตนเองกระทำได้ การที่จะทำให้พฤติกรรมโดยรวมเกิดความชัดเจนได้นั้น จำเป็นต้องทำความเข้าใจองค์ประกอบ 4 ด้านที่แยกแตกต่างกัน คือ การกระทำ (Acting) การแสดงความรู้สึก (Feeling) การคิด (Thinking) และอาการทางกาย (Physiology) ถึงแม้ว่าองค์ประกอบเหล่านั้นจะมีความเกี่ยวข้องกันก็ตาม แต่องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งจะแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน ดังนั้น ทฤษฎีทางเลือกจึงเชื่อว่าเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ที่จะเลือกแสดงพฤติกรรมที่เป็นองค์รวม โดยไม่สามารถเลือกองค์ประกอบทั้ง 4 พร้อมกันได้ ดังนั้นการที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยรวมได้ จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่กำลังกระทำ และสิ่งที่กำลังคิด

4) สาระสำคัญของทฤษฎีทางเลือก (The essence of choice theory) ทฤษฎีทางเลือกเชื่อว่า วิธีการเดียวที่บุคคลจะสามารถควบคุมเหตุการณ์ต่างๆ ได้จากสิ่งที่บุคคลเลือกที่จะกระทำ หากไม่คำนึงถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตแล้ว บุคคลสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น บุคคลจำเป็นที่จะต้องดำเนินชีวิตและวางแผนชีวิตด้วยสิ่งที่เป็นปัจจุบัน ดังนั้น บุคคลจึงมีภารกิจในการแก้ไขสัมพันธภาพในปัจจุบัน ในบริบทของการให้คำปรึกษากลุ่ม ผู้นำกลุ่มสามารถช่วยให้สมาชิกกลุ่มยอมรับว่าสิ่งที่ตนเองกำลังกระทำนั้น ไม่ใช่สิ่งที่มีประโยชน์สำหรับตนเอง ช่วยให้สมาชิกกลุ่มยอมรับตนเองในสิ่งที่ตนเองเป็น และชี้แนวทางในการวางแผนที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง เพื่อให้กระทำในสิ่งที่ดีขึ้น และสมาชิกกลุ่มก็สามารถช่วยสมาชิกคนอื่นๆ ได้เช่นเดียวกัน

5. ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบวิเคราะห์การสื่อสารสัมพันธ์ (Transactional Analysis Group Counseling Theory)

แนวคิดที่สำคัญของทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบวิเคราะห์การสื่อสารสัมพันธ์ Corey (2008: 317-326) ให้แนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบวิเคราะห์สัมพันธภาพ ประกอบด้วย

1) การวิเคราะห์โครงสร้างบุคลิกภาพ (Structural Analysis) โครงสร้างบุคลิกภาพของบุคคลประกอบด้วย 3 สภาวะ ได้แก่ สภาวะความเป็นพ่อแม่ (Parent State) สภาวะความเป็นผู้ใหญ่ (Adult State) และสภาวะความเป็นเด็ก (Child State)

2) การวิเคราะห์การสื่อสารสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Transactional Analysis) หรือการวิเคราะห์รูปแบบของสัมพันธ์ภาพ รูปแบบของสัมพันธ์ภาพแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ การสื่อสารแบบสอดคล้อง (Complementary Transaction) การสื่อสารแบบขัดแย้ง หรือตัดขาด (Cross Transaction) และการสื่อสารแบบซ่อนเร้น (Ulterior Transaction)

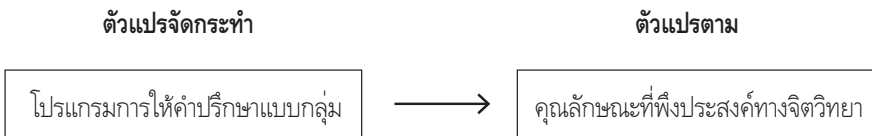
3) การวิเคราะห์เกม (Game Analysis) เกม เป็นรูปแบบของการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นการติดต่อสัมพันธ์แบบผิวเผินและเป็นกิจกรรมทางสังคม แต่เกมทางจิตวิทยา (Psychological Game) เป็นวิธีการที่บุคคลพยายามคาดหวังผลประโยชน์จากบุคคลหรือผู้เข้าร่วมเล่นเกม เช่น การเล่นเกมเพื่อความต้องการการได้รับความสนใจหรือใส่ใจ แต่ทั้งนี้ ผลลัพธ์จากการเล่นเกมมักจะมีผลกระทบในทางลบกับบุคคล

4) การวิเคราะห์ทัศนะชีวิต (Life Position) หมายถึง เจตคติที่บุคคลมีต่อตนเองหรือบุคคลอื่นทั้งในด้านบวกและด้านลบ บุคคลจะมีทัศนะชีวิตอย่างไรขึ้นอยู่กับพื้นฐานของการเข้าใจตนเอง ความรู้สึกที่มีต่อตนเองและบุคคลอื่น รวมถึงอิทธิพลในวัยเด็ก ทัศนะชีวิตสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ ฉันก็ดี-เธอก็ดี (I am OK-You are OK) ฉันก็ดี-เธอไม่ใช่ (I am OK-You are not OK) ฉันก็ไม่ใช่-เธอนั้นดี (I am not OK-You are OK) และฉันก็ไม่ใช่-เธอก็ไม่ใช่ (I am not OK-You are not OK)

5) การใส่ใจ (Stroke) เป็นการกระทำหรือการแสดงออกของบุคคลหนึ่งที่มีต่ออีกบุคคลหนึ่ง หากมีการแสดงออกด้วยความจริงใจ ยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข มีความเอื้ออาทรต่อกันก็จะทำให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดี การแสดงความใส่ใจสามารถแบ่งออกได้เป็นการแสดงความใส่ใจทางบวก (Positive Stroke) และการแสดงความใส่ใจทางลบ (Negative Stroke)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยได้นำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมาเป็นตัวแปรจัดกระทำ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาเป็นตัวแปรตาม โดยผู้วิจัยได้วางแผนการทดลองแบบการสุ่มสองกลุ่มวัดก่อน-หลังการทดลอง (Randomized pretest-posttest control group design) ดังแสดงในภาพประกอบ

สมมติฐานการวิจัย

1. นิสิตกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาหลังการทดลอง และหลังการติดตามผลสูงกว่าก่อนการทดลอง
2. นิสิตกลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มหลังการทดลอง และหลังการติดตามผลมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาส่งกว่ากลุ่มควบคุม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ภาคต้น ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 753 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนิสิตระดับปริญญาตรี ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีคะแนน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวนทั้งสิ้น 34 คน แล้วสัมภาษณ์เพื่อสอบถามความสนใจในการเข้าร่วมการทดลองจำนวน 18 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 9 คน โดยกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยา ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

การสร้างเครื่องมือ และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. แบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยา

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยา โดยผู้วิจัยเลือกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยา 4 คุณลักษณะ ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อ การเห็นคุณค่าในตนเอง พฤติกรรมกล้าแสดงออก อย่างเหมาะสม และมนุษยสัมพันธ์

1.2 ผู้วิจัยสร้างแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยา 4 คุณลักษณะ มีลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ไม่เป็นจริงอย่างยิ่ง ไม่เป็นจริง ไม่แน่ใจ เป็นจริง และเป็นจริงอย่างยิ่ง

1.3 ผู้วิจัยนำแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาไปหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน นำคะแนนความคิดเห็น มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) เลือกเฉพาะข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ไม่ต่ำกว่า .60 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4 ผู้วิจัยนำแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาที่ผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดลองใช้ (try out) กับนิสิตปริญญาตรี ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำผลการทดลองใช้มาวิเคราะห์ หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อคำถามกับคะแนนรวม (Item Total Correlation Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .827-.917

1.5 ผู้วิจัยนำแบบวัดตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องแล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับนิสิตปริญญาตรี ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่อไป

2. การสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยา

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตปริญญาตรี ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.2 ผู้วิจัยสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาจำนวน 10 ครั้ง โดยบูรณาการทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ได้แก่ ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มการวิเคราะห์การสื่อสารสัมพันธ์ และทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม

2.3 ผู้วิจัยนำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเพื่อวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .67-1.00 และนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขให้โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีความสอดคล้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.4 ผู้วิจัยนำโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยา ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนิสิตปริญญาตรี ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน เพื่อหาข้อบกพร่องในการใช้เทคนิควิธีดำเนินการ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำมาใช้กับกลุ่มทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้การวิจัยแบบ Randomized Pretest- Posttest Control Group Design (Creswell, 2003: 170) ซึ่งมีขั้นตอนในการทดลอง ดังนี้

1. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้นิสิตกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมทำแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาเพื่อเก็บเป็นคะแนนก่อนการทดลอง

2. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาด้วยตนเองกับนิสิตปริญญาตรี กลุ่มทดลองโดยใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ๆละ 2 วัน รวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 ขึ้นเริ่มต้นการให้คำปรึกษา เป็นขั้นที่ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีการสร้างบรรยากาศให้นิสิตเกิดความคุ้นเคย ไว้วางใจ เข้าใจ และยอมรับซึ่งกันและกัน สร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง ได้แก่ เทคนิคการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข การใช้ความจริงใจ การเปิดเผยตนเอง และในขั้นนี้สมาชิกในกลุ่มจะได้ทำการประเมินตนเอง และสำรวจความคาดหวังในการเข้าร่วมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ครั้งที่ 2-3 การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาด้านความเอื้อเฟื้อ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง โดยใช้เทคนิคการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข การแสดงความเห็นอกเห็นใจ และการอธิบายความรู้สึกและเห็นใจ และทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้เทคนิคตัวแบบ การเสริมแรง และการมอบหมายการบ้าน

ครั้งที่ 4-5 การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง โดยใช้เทคนิคการฟังอย่างตั้งใจ การสะท้อนความรู้สึก การแสดงความเห็นอกเห็นใจ และการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข และทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์กระบวนการ WDEP System

ครั้งที่ 6-7 การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาด้านการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้เทคนิคการสอน การฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม การแสดงบทบาทสมมติ และการเสริมแรง และทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง โดยใช้เทคนิคการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข การแสดงความเห็นอกเห็นใจ และการอธิบายความรู้สึกและเห็นใจ

ครั้งที่ 8-9 การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มการวิเคราะห์การสื่อสารสัมพันธ์ โดยใช้เทคนิคการสอนโครงสร้างบุคลิกภาพ และการสาธิตรูปแบบการสื่อสารสัมพันธ์ และทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์ และพฤติกรรม โดยใช้เทคนิค The A-B-C-D-E-F Therapeutic Approach การสอนทฤษฎี A-B-Cs การจินตนาการทางอารมณ์ และเหตุผล การโต้แย้งความคิดที่ไม่สมเหตุผล และการสอนการพูดกับตนเอง

ครั้งที่ 10 ขั้นตอนการให้คำปรึกษา เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการเข้าร่วมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ผู้วิจัย และนิสิตร่วมกันสรุป เปิดโอกาสในการซักถามในประเด็นต่างๆ มีการประเมินและติดตามผลและการยุติการให้คำปรึกษากลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพฤติกรรมนิยม โดยใช้เทคนิคการให้ข้อมูลย้อนกลับ และการเสริมแรง เพื่อให้สมาชิกมีกำลังใจในการพัฒนาตนเอง และมั่นใจเมื่อต้องไปเผชิญกับสถานการณ์จริงภายนอกกลุ่มภายหลังจากยุติกลุ่ม

3. หลังการทดลอง ผู้วิจัยให้นิสิตกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมทำแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาเพื่อเก็บเป็นคะแนนหลังการทดลอง

4. หลังการทดลอง 3 เดือน ผู้วิจัยให้นิสิตกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมทำแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาเพื่อเก็บเป็นคะแนนหลังการติดตามผล

5. ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ผลการวิจัย

จากตารางที่ 1 พบว่า ก่อนการทดลอง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาโดยรวมของนิสิตกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 อยู่ในระดับน้อย หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับมาก หลังการติดตามผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตกลุ่มทดลองก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล

คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยา	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง			หลังการติดตามผล		
	$\bar{x}$	SD	ระดับ	$\bar{x}$	SD	ระดับ	$\bar{x}$	SD	ระดับ
ความเอื้อเฟื้อ	2.55	.11	น้อย	3.95	.10	มาก	3.97	.11	มาก
การเห็นคุณค่าในตนเอง	3.08	.15	ปานกลาง	4.18	.15	มาก	4.01	.10	มาก
การกล้าแสดงออก อย่างเหมาะสม	2.41	.13	น้อย	3.59	.16	มาก	3.67	.15	มาก
มนุษยสัมพันธ์	2.73	.29	ปานกลาง	3.94	.14	มาก	4.18	.15	มาก
รวม	2.69	.12	น้อย	3.92	.09	มาก	3.88	.08	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาโดยรวมของนิสิตกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F=715.47$ $p<.01$) คะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาด้านความเอื้อเฟื้อของนิสิตกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F=413.97$ $p<.01$) คะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาด้านการเห็นคุณค่าในตนเองของนิสิตกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลแตกต่างกัน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F=292.00$ $p<.01$) คะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาด้านการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมของนิสิตกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F=248.89$ $p<.01$) และคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาด้านมนุษยสัมพันธ์ของนิสิตกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F=171.78$ $p<.01$)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำชนิดทางเดียว

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านความเอื้อเฟื้อ					
ระหว่างกลุ่ม	328.65	1	328.65	413.97**	.00
ภายในกลุ่ม	12.13	18	0.67		
ระยะเวลา	11.90	2	5.95		
ความคลาดเคลื่อน	0.23	16	0.01		
รวม	340.79	19	329.33		
Mauchly's $W=0.950$ $\chi^2=0.36$ $df=2$ $p=.84$					
ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง					
ระหว่างกลุ่ม	380.81	1	380.81	292.00**	.00
ภายในกลุ่ม	6.49	18	0.36		
ระยะเวลา	6.33	2	3.16		
ความคลาดเคลื่อน	0.17	16	0.01		
รวม	387.30	19	381.17		
Mauchly's $W=0.660$ $\chi^2=2.91$ $df=2$ $p=.23$					

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิต
กลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล
โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำชนิดทางเดียว (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านการกล้าแสดงออก					
อย่างเหมาะสม					
ระหว่างกลุ่ม	280.66	1	280.66	248.89**	.00
ภายในกลุ่ม	9.23	18	0.51		
ระยะเวลา	8.95	2	4.47		
ความคลาดเคลื่อน	0.29	16	0.02		
รวม	289.89	19	281.17		
Mauchly's $W=0.71$ $\chi^2=2.36$ df=2 p=.31					
ด้านมนุษยสัมพันธ์					
ระหว่างกลุ่ม	334.61	1	334.61	171.78**	.00
ภายในกลุ่ม	8.89	9.67	0.92		
ระยะเวลา	8.49	1.07	7.91		
ความคลาดเคลื่อน	0.40	8.59	0.05		
รวม	343.50	10.67	335.53		
Mauchly's $W=0.14$ $\chi^2=13.89$ df=2 p=.001					
โดยรวม					
ระหว่างกลุ่ม	330.33	1	330.33	715.47**	.00
ภายในกลุ่ม	8.86	18	0.49		
ระยะเวลา	8.76	2	4.38		
ความคลาดเคลื่อน	0.10	16	0.01		
รวม	339.192	19	330.82		
Mauchly's $W=0.87$ $\chi^2=0.94$ df=2 p=.62					

จากตารางที่ 3 พบว่า ปฏิสัมพันธ์ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาโดยรวมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 343.452$ $p < .01$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปฏิสัมพันธ์ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาด้านความเอื้อเฟื้อ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 180.438$ $p < .01$) ปฏิสัมพันธ์ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 67.744$ $p < .01$) ปฏิสัมพันธ์ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาด้านการแสดงออกอย่างเหมาะสม ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 153.327$ $p < .01$) และ ปฏิสัมพันธ์ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาด้านมนุษยสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 57.956$ $p < .01$)

จากตารางที่ 4 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาโดยรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านความเอื้อเฟื้อ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และด้านมนุษยสัมพันธ์ของนิสิตกลุ่มทดลอง หลังการทดลองแตกต่างกับก่อนทดลอง และหลังการติดตามผลแตกต่างกับก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนิสิตกลุ่มควบคุมไม่พบความแตกต่าง

กล่าวโดยสรุป นิสิตกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาโดยรวม และรายด้านทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบกับรายคู่ พบว่า หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และหลังการติดตามผลสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนิสิตกลุ่มควบคุมไม่พบความแตกต่างแสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีผลทำให้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำชนิดสองทาง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านความเอื้อเฟื้อ					
ระหว่างกลุ่ม	9.445	17	0.555		
กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	1.815	1	1.815	3.806*	.04
ความคลาดเคลื่อน	7.630	16	0.477		
ภายในกลุ่ม	12.439	36	0.345		
ระยะเวลา	5.959	2	2.979	180.640**	.00
ระยะเวลาและกลุ่ม	5.952	2	2.976	180.438**	.00
ความคลาดเคลื่อน	0.528	32	0.016		
รวม	21.884	53	0.900		
Mauchly's W=0.969 $\chi^2=0.473$ df=2 p=.789					
ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง					
ระหว่างกลุ่ม	7.567	17	0.268		
กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	4.565	1	4.565	36.483**	.00
ความคลาดเคลื่อน	2.002	16	0.125		
ภายในกลุ่ม	7.022	36	0.195	80.844**	.00
ระยะเวลา	3.449	2	1.724	67.744**	.00
ระยะเวลาและกลุ่ม	2.890	2	1.445		
ความคลาดเคลื่อน	0.683	32	0.021		
รวม	14.589	53	0.463		
Mauchly's W=0.829 $\chi^2=2.817$ df=2 p=.245					

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำชนิดสองทาง (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านการแสดงออกอย่างเหมาะสม					
ระหว่างกลุ่ม	6.724	17	0.395		
กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	4.084	1	4.084	24.747**	.00
ความคลาดเคลื่อน	2.640	16	0.165		
ภายในกลุ่ม	9.499	36	0.263		
ระยะเวลา	4.123	2	2.061	129.855**	.00
ระยะเวลาและกลุ่ม	4.868	2	2.434	153.327**	.00
ความคลาดเคลื่อน	0.508	32	0.016		
รวม	16.223	53	0.658		
Mauchly's $W=0.884$ $\chi^2=1.856$ $df=2$ $p=.395$					
ด้านมนุษยสัมพันธ์					
ระหว่างกลุ่ม	6.614	17	0.389		
กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	2.220	1	2.220	8.086*	.01
ความคลาดเคลื่อน	4.394	16	0.275		
ภายในกลุ่ม	9.657	36	0.268		
ระยะเวลา	4.440	2	2.220	62.955**	.00
ระยะเวลาและกลุ่ม	4.088	2	2.044	57.956**	.00
ความคลาดเคลื่อน	1.129	32	0.035		
รวม	16.271	53	0.657		
Mauchly's $W=0.690$ $\chi^2=5.557$ $df=2$ $p=.06$					

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำชนิดสองทาง (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
โดยรวม					
ระหว่างกลุ่ม	3.309	17	0.194		
กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	3.058	1	3.058	15.050**	.00
ความคลาดเคลื่อน	3.251	16	0.203		
ภายในกลุ่ม	8.972	36	0.249		
ระยะเวลา	4.425	2	2.213	349.778**	.00
ระยะเวลาและกลุ่ม	4.345	2	2.173	343.452**	.00
ความคลาดเคลื่อน	0.202	32	0.006		
รวม	12.281	53	0.443		
Mauchly's $W=0.878$ $\chi^2=1.947$ $df=2$ $p=.378$					

* $p<.05$, ** $p<.01$

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยารายด้านของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลด้วยวิธีการ Scheffe'

ด้าน	กลุ่ม	ผลการให้คำปรึกษา นำมาเปรียบเทียบ	ความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ย	p
ด้านเอื้อเฟื้อ	ทดลอง	หลังทดลอง - ก่อนทดลอง	0.689**	0.00
		หลังติดตามผล - ก่อนทดลอง	0.719**	0.00
		หลังทดลอง - หลังติดตาม	0.031	1.00
	ควบคุม	หลังทดลอง - ก่อนทดลอง	0.022	1.00
		หลังติดตามผล - ก่อนทดลอง	0.022	1.00
		หลังทดลอง - หลังติดตาม	0.044	1.00

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยารายด้านของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลด้วยวิธีการ Scheffe' (ต่อ)

ด้าน	กลุ่ม	ผลการให้คำปรึกษา นำมาเปรียบเทียบ	ความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ย	p
ด้านการเห็น คุณค่าในตนเอง	ทดลอง	หลังทดลอง - ก่อนทดลอง	0.575**	0.00
		หลังติดตามผล - ก่อนทดลอง	0.486**	0.00
		หลังทดลอง - หลังติดตาม	0.089	0.43
ด้านการเห็น คุณค่าในตนเอง	ควบคุม	หลังทดลอง - ก่อนทดลอง	0.050	1.00
		หลังติดตามผล - ก่อนทดลอง	0.039	1.00
		หลังทดลอง - หลังติดตาม	0.011	1.00
ด้านการกล้า แสดงออก อย่างเหมาะสม	ทดลอง	หลังทดลอง - ก่อนทดลอง	0.589**	0.00
		หลังติดตามผล - ก่อนทดลอง	0.583**	0.00
		หลังทดลอง - หลังติดตาม	0.006	1.00
	ควบคุม	หลังทดลอง - ก่อนทดลอง	0.006	1.00
		หลังติดตามผล - ก่อนทดลอง	0.089	0.23
		หลังทดลอง - หลังติดตาม	0.083	0.65
ด้าน มนุษยสัมพันธ์	ทดลอง	หลังทดลอง - ก่อนทดลอง	0.639**	0.00
		หลังติดตามผล - ก่อนทดลอง	0.572**	0.00
		หลังทดลอง - หลังติดตาม	0.067	0.66
	ควบคุม	หลังทดลอง - ก่อนทดลอง	0.067	1.00
		หลังติดตามผล - ก่อนทดลอง	0.022	1.00
		หลังทดลอง - หลังติดตาม	0.089	1.00

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยารายด้านของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลด้วยวิธีการ Scheffe' (ต่อ)

ด้าน	กลุ่ม	ผลการให้คำปรึกษา นำมาเปรียบเทียบ	ความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ย	p
โดยรวม	ทดลอง	หลังทดลอง - ก่อนทดลอง	0.623**	0.00
		หลังติดตามผล - ก่อนทดลอง	0.590**	0.00
		หลังทดลอง - หลังติดตาม	0.033	0.57
	ควบคุม	หลังทดลอง - ก่อนทดลอง	0.022	1.00
		หลังติดตามผล - ก่อนทดลอง	0.013	1.00
		หลังทดลอง - หลังติดตาม	0.035	1.00

**p<.01

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ได้จากการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยมีการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล

จากผลการวิจัย พบว่า คะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาโดยรวม และรายด้านทุกด้านของนิสิตกลุ่มทดลอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาโดยรวม และรายด้านทุกด้านของนิสิตกลุ่มทดลอง หลังการติดตามผลสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยเลือกให้การให้

คำปรึกษาแบบกลุ่ม เนื่องจากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นวิธีการให้ความช่วยเหลือบุคคลในการเปลี่ยนแปลง เจตคติ ความคิดความเชื่อ ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเอง และที่มีต่อผู้อื่น (Corey, 2004: 6) ซึ่งสมาชิกกลุ่มสามารถสำรวจรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ของตนเองที่มีต่อผู้อื่น เกิดการเรียนรู้ทักษะทางสังคมที่มีประสิทธิภาพ ได้อภิปรายถึงการรับรู้ที่มีต่อกันและกัน การให้และรับข้อมูลย้อนกลับที่มีประโยชน์ มีการสำรวจตนเองจากมุมมองของสมาชิกคนอื่นๆ ด้วยบรรยากาศของความเข้าใจกันและการสนับสนุนซึ่งกันและกัน ซึ่งจะส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มมีความเต็มใจที่จะสำรวจปัญหาต่างๆ ของตนเอง เมื่อสมาชิกบรรลุถึงความรู้สึกในการมีส่วนร่วมและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้ว สมาชิกกลุ่มจะสามารถเรียนรู้วิธีการต่างๆ ในการสร้างความใกล้ชิดสนิทสนม ความเอาใจใส่ และกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม อันจะนำไปสู่การทดลองแสดงพฤติกรรมทางเลือกต่างๆ ในกลุ่ม นอกจากสมาชิกกลุ่มจะได้รับกำลังใจให้แสดงพฤติกรรมในห้องให้คำปรึกษาแล้ว สมาชิกยังจะได้รับคำแนะนำถึงวิธีการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง เกิดภาพที่ชัดเจนมากขึ้นว่าตนเองต้องการที่จะเป็นบุคคลเช่นไร และเข้าใจในสิ่งที่จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลตามที่ต้องการ จึงทำให้คะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาโดยรวม และรายด้านทุกด้านของนิสิตกลุ่มทดลองสูงขึ้น ในระยะหลังการทดลอง และหลังการติดตามผล สอดคล้องกับพรรณพร วรณลักษณ์ (2548: 215) ที่ทำการศึกษาและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนวัยรุ่น โดยการให้คำปรึกษากลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่เข้ารับการให้คำปรึกษากลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์สูงขึ้นหลังการให้คำปรึกษากลุ่ม

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล

จากผลการวิจัย พบว่า คะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาโดยรวม และรายด้านทุกด้าน ของนิสิตกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล สูงกว่านิสิตกลุ่มควบคุม ที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้สมาชิกกลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ความเชื่อเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเอง สอดคล้องกับ Corey (2004: 6) ที่กล่าวว่าสมาชิกกลุ่มจะได้รับประโยชน์จากการเข้ากลุ่ม คือ การสามารถสำรวจรูปแบบของการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และเรียนรู้ทักษะทางสังคมที่มีประสิทธิภาพ ได้รับกำลังใจจากเพื่อนสมาชิกกลุ่มให้แสดงพฤติกรรม ตลอดจนคำแนะนำถึงวิธีการในการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง เกิดภาพที่ชัดเจนมากขึ้นว่า ตนเองต้องการที่จะเป็นบุคคลเช่นไร และเข้าใจในสิ่งที่จะเป็นอุปสรรคต่างๆ ได้ นอกจากนั้น สมาชิกกลุ่มยังสามารถตั้งคำถามได้อย่างเปิดเผยเกี่ยวกับค่านิยม และสามารถปรับเปลี่ยนค่านิยมของตนเองได้ด้วย ได้รับประโยชน์จากการเป็นตัวแทนของผู้นำกลุ่ม และสามารถพิสูจน์ความจริงของตนเองทั้งศักยภาพ และข้อจำกัดได้ด้วยความรู้สึกที่ปลอดภัย คุณค่าที่เป็นเอกลักษณ์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มอีกประการหนึ่งคือ สมาชิกกลุ่มจะมีโอกาสในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกกลุ่ม ด้วยการแสดงให้เห็นถึงความห่วงใย และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันเป็นหนทางที่จะนำไปสู่การทำความเข้าใจตนเอง และการยอมรับตนเองและผู้อื่น จึงทำให้คะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาโดยรวม และรายด้านทุกด้านของนิสิตกลุ่มทดลองสูงกว่า นิสิตกลุ่มควบคุม

ข้อเสนอแนะ

1. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตจิตวิทยา สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้นำไปใช้ควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และเทคนิคต่างๆ รวมทั้ง ควรมีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมาก่อน ก่อนนำไปใช้ควรมีการทดลองใช้ และปรับปรุงให้เหมาะกับบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการติดตามผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาอย่างสม่ำเสมอ เช่น ทุกๆ 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี เพื่อติดตามดูความคงทนของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยา หรือการเปลี่ยนแปลงในทิศทางใด

3. ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการบูรณาการทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มถึง 5 ทฤษฎี เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยา ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปอาจพัฒนาโปรแกรมการให้คำปรึกษาโดยจำกัดทฤษฎีให้น้อยลง หรือเลือกใช้ทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งเพื่อให้เกิดความเข้มข้นและชัดเจนในการพัฒนาทั้งโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยา

บรรณานุกรม

- กองกิจการนิสิต สำนักงานอธิการบดี.(2558). **คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. สืบค้นเมื่อ 31 สิงหาคม 2558 จาก <http://www.sa.ku.ac.th/organize-index.html>
- ชูศรี ตันพงษ์. (2546). **การประเมินพัฒนาการมิติใหม่แห่งการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน**. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิ สดศรี – สฤษดิ์วงศ์.
- เฉลิมขวัญ สิงห์วี และคณะ.(2558). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางจิตวิทยาของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วารสารสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร**. 12(1), 211-240.
- พรพนพร วรณลักษณ์. (2548). **การศึกษาและการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนวัยรุ่น**. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานয়รัฐมนตรี. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

Corey, Gerald. (2004). **Theory and Practice of Group Counseling**. 6th ed. California: Thomson Brook/Cole.

----- . (2008). *Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy*. 7th ed. International Student Edition. California: Thomson Brooks/Cole.

Corey, Gerald and Marianne, Schneider Corey. (2006). *Groups Process and Practice*. USA: Thomson Brooks/Cole.

Creswell, John W. (2003). *Research Design: Qualitative Quantitative and Mixed Methods Approaches*. 2nd ed. London: SAGE Publication.

Translated Thai References

Office of The National Economic and Social Development Board. (2016). **National Economic and Social Development Board 2017 - 2021**. Bangkok : Kurusapa Printing Ladphrao. [In thai]

Office of the National Education Commission. (2002). **The National Education Act, BE 2542 (1999), edit (No. 2), BE 2545**. Bangkok : Prikwarn Graphic. [In thai]

Singhwee, Chalermkwam et al. (2015). *The desirable psychological characteristics of the undergraduate students of Kasetsrat University*. **Journal of Graduate Volunteer Centre**, 12(1), 211-240. [In thai]

- Student Affairs Division Office of the President. (2015). **The desirable characteristics of the graduates of Kasetsart University**. Retrieved on August 31, 2015, from <http://www.sa.ku.ac.th/organize-index.html> [In thai]
- Tanpong, Chusri. (2003). **Assessing development of new dimension of developmental potentiality of learners**. Bangkok : Sodsri – Saritwong Foundation. [In thai]